

„Bojovali za nás, my se staráme o ně!“

VETERÁN

3/2014

Zpravodaj projektu ČsOL Péče o válečné veterány

Důstojné oslavy 69. výročí ukončení 2. sv. války

Na Čestném dvoře Národního památníku v Praze na Vítkově vyvrcholily ve čtvrtek 8. května oslavy 69. výročí ukončení 2. světové války a Dne vítězství. Pietní akt se konal za přítomnosti prezidenta ČR Miloše Zemana a zúčastnili se ho další nejvyšší ústavní a státní činitelé. Mezi čestnými hosty bylo více než sedmdesát válečných veteránů, kteří na frontách 2. světové války bojovali za naši svobodu a které na Vítkov obětavě doprovázeli terénní pracovníci projektu Péče o válečné veterány.

Po nástupu čestných jednotek vykonal prezident republiky Miloš Zeman v doprovodu ministra obrany Martina Stropnického slavnostní přehlídku a poté pokračoval pietní akt položením věnců pod státním znakem České republiky. Věncem zde položili i zástupci Československé obce legionářské.

V dopoledních hodinách téhož dne prezident republiky na Pražském hradě jmenoval několik generálů, mezi nimiž byli i tři váleční veteráni. Generálmajorem se stal Mikuláš Končický, brigádními generály byli jmenováni místopředseda ČsOL Emil Boček a syn popraveného generála Heliodora Píky Milan Píka.

Dodejme, že den před tím, 7. května 2014, udělil ministr obrany Martin Stropnický v Národním památníku na Vítkově nejvyšší resortní vyznamenání. Oceněny byly čtyři desítky osob, sedm válečných veteránů bylo jmenováno do vyšších hodností. Ministr obrany udělil i Kříže obrany státu in memoriam. Mezi vyznamenanými byl mj. Jaroslav Evald, který bojoval v řadách čs. legií u Vouziers a Terronu a po okupaci se zapojil do činnosti Obrany národa, kdy za svoji odbojovou činnost byl nacisty popraven. Dalším z oceněných byl Rudolf Severin Krzák, který za 2. světové války bojoval ve Francii a zúčastnil se bojů při osvobození Československa. Mezi sedmi veterány, kteří byli jmenováni do vyšších hodností, byl například Rostislav Stehlík, příslušníka 1. čs. armádního sboru, který prošel karpatsko-dukelskou operací a dnes je aktivním členem ČsOL.

Text a foto: Ladislav Lenk

V Bílém Kříži se slavilo

V pátek 28. března 2014 se v Domově péče o válečné veterány Bílý Kříž v Karlových Varech konala oslava u příležitosti narozenin válečných veteránů Emilie Novotné (87 let) a Zoltána Szélese (94 let). Během gratulací a předání drobných dáreků jubilantům zazněla především přání pevného zdraví, spokojenosti a štěstí do dalších krásných let. Při následném povídání byl připomenut význam všech válečných veteránů v boji za naši svobodu a demokracii. Akce se zúčastnili krajský koordinátor projektu Péče o válečné veterány v Karlovarském kraji, zástupci ministerstva obrany, ředitel DPVV a také ostatní obyvatelé domova. Je třeba připomenout, že obdobné oslavy probíhají u příležitosti životního jubilea i u ostatních válečných veteránů žijících v DPVV, ale i mimo něj. Krajský koordinátor navštěvuje všechny „své veterány“. Má jich v současné době v Karlovarském kraji 25. V Domově péče o válečné veterány v Karlových Varech není v současné době lůžková kapacita zcela naplněna a volná místa čekají na své nové obyvatele, kterým zde jsou vytvořeny důstojné podmínky pro spokojený život ve stáří.

Připravil: Ing. Jiří Kašpárek, krajský koordinátor projektu POVV v Karlovarském kraji

Nevidáno, neslýcháno!

V březnu letošního roku byli někteří pracovníci projektu Péče o válečné veterány překvapeni mimořádným úkolem, který nemá v naší současnosti obdoby. Je však možné, že bude mít i své následovníky. Oč se jedná?

V bezbřehém internetovém prostoru se setkávají hráči různých kvalit a národností při hře nazvané World of tanks (Svět tanků). Do této komunity patří také mladí Češi a Slováci. Ta mládež, nad níž mnohdy ohrujeme nos. Někoho z těchto mladíků v roce 2013 napadlo udělat spontánně sbírku a její výtěžek věnovat na nákup darů pro lidi, kteří skutečně zažili válečnou vřavu na tancích ve 2. světové válce. Napsal proto na internet takovou výzvu a založil konto. Na vytvořeném kontě se brzy začaly objevovat první peníze. Z Čech, ze Slovenska a také z Polska, Francie, USA a Argentiny. Nápad překročil hranice běžného bytí.

V té době vznikla potřeba nějak zjistit adresáty a kluci se obrátili na obec legionářskou s prosbou zjistit jména a adresy těch, které měla sbírka potěšit. Chtěli také zjistit, co bývalí tankisté potřebují, co by jim udělalo radost. Měli jedinou podmínku – nechceme publicitu. Jako by je oslovovala dávná moudrost učitele národů, který prý říkal: „Nehovořme o tom, co jsme udělali, co děláme, co uděláme. Nechme naše činy, aby hovořily za nás.“

Vedení Československé obce legionářské pověřilo realizací skupinu kolem projektu Péče o válečné veterány. Začali jsme kontaktovat žijící tankisty, příslušníky tankových brigád z obou rovnoběžkových světových stran. Ti nám zpočátku nevěřili. Nevěřili, že je taková iniciativa v dnešní době možná. Uvěřili nám až v den předání darů.

V březnu totiž skutečně došly na obec peníze a začalo shánění dodavatelů, řešení termínů předání a vzápětí samotné předávání darů. Tohoto šlechtného počínu se účastnil také jeden z mluvčích organizátorů sbírky. Nedá se dost dobře popsat, jak se obdarovaní cítili, jak každý jeden z nich reagoval. Je nabitelní, že smysluplný projekt svěřený ČsOL tak dostal další ze svých rozměrů. Dary totiž nevypovídaly jenom svojí hodnotou, ale hlavně poselstvím: „Nikdy jsme na vás a vaše činy, vaše oběti nezapomněli, máme vás rádi.“

V dnešní nepoetické době mne napadají slova básníka, který i pro tuto příležitost napsal: „Vám poděkování a lásku Vám, kéž zněly by jak zvony.“ Zvuk zvonů se zhmotnil

na stálou připomínku – dar v podobě televizoru, lednice, nového vysavače nebo polohovací postele.

Člověk má jen málo příležitostí pár hodin či dní cítit, že je opravdu platným členem společnosti, že v tu chvíli nežije nadarmo a že má jeho práce a život vyšší smysl. Chtěl bych za všechny, co se na této akci podíleli, na dálku poděkovat těm neznámým klukům, pařanům, hráčům hry, že nám takovou chvíli svou iniciativou poskytli. Svým příkladem oslovují další a těm druhým nastavují zrcadlo.

Pavel Skácel, vedoucí projektu Péče ČsOL o válečné veterány v roce 2014

Setkání v duchu vzpomínek i ocenění

U příležitosti oslav Dne vítězství se dne 9. května 2014 sešli představitelé Československé obce legionářské s válečnými veterány z jednot ČsOL Bruntál, Krnov, Nový Jičín, Opava a Vítkov. Setkání se neslo v duchu vzpomínek, ale i současných radostí a problémů přítomných. V úvodním slovu všechny zúčastněné přivítal bratr Jaroslav Žáček. Využil této příležitosti, aby ostatním hostům představil válečné veterány regionu a krátce se zmínil o jejich životních osudech. Nezapomněl ani na ty, kteří v uplynulém období navždy opustili tento svět – Otto Broďáka, Ondřeje Doboše, Vladimíra Novotného, Zdenku Ruprechtovou, Pavla Tomka a Gustava Wrzecionka. Jejich památku přítomní uctili minutou ticha. K přítomným pak promluvil bratr Pavel Skácel, předseda Jednoty ČsOL MSK. Krátce charakterizoval projekt Péče o válečné veterány v roce 2014, jehož je vedoucím. Připomněl, že Moravskoslezský kraj – vzhledem ke své úloze v době osvobozování od fašistických vojsk v době 2. světové války – patří k těm, kde žije nejvyšší počet válečných veteránů (114). Konstatoval, že také proto je před jednotlivé jednoty kraje a před pracovníky projektu samotného postavena řada nových úkolů. Podle jeho slov není prvořadě pořádat jen čas od času společná setkání – naopak v popředí důležitosti se ocitá každodenní kontakt s veterány a pozůstalými, podstatná je pomoc při zařizování úředních formalit či doprovod k lékaři. Nejdůležitější je ale lidský přístup a trpělivost a ochota při obyčejném přátelském rozhovoru. Bratr Pavel Skácel vzápětí doplnil, že při mnoha příležitostech mohl ocenit právě tento přístup u představitele opavské jednoty ČsOL bratra Václava Krejčího, kterému je vlastní nesmírná lidskost, vstřícnost a snaha pomoci.

Připravila: Mgr. Magda Hrstková, Jednota ČsOL Opava

Altán pro válečné veterány už funguje

Sluníčko sice mezi mraky prokukovalo, ale silný vítr držel odpolední teploty lehce nad 10 stupni celsia. Ani nepřízeň počasí však nedokázala 12. května letošního roku pokazit radost z oficiálního otevření altánu pro válečné veterány, který byl vybudován z dotací Ministerstva obrany ČR v areálu Ústřední vojenské nemocnice v Praze. Krátce po poledni se zaplnila část altánu druhoválečnými veterány, kteří se léčí na Oddělení sociální péče nebo žijí v Domově pro válečné veterány v ÚVN Praha. Přes barevné deky, do kterých je starostlivý personál zabalil před dotěrnou zimou, vykukovaly řády, nárameníky, rukavice a dokonce i dámské klobouky. Přesně ve 13. hodin byla slavnost zahájena. Oficiální hosté pronesli krátké projevy s přáním, aby se veteránům v altánu, především pak v horkých letních dnech, dobře odpočívalo. Přestřižením modré pásky byl altán uveden do provozu a hosté se vmísili mezi přítomné válečné veterány a diskutovali s nimi o minulosti i současnosti. Od většiny veteránů se dozvěděli, jak je mrzí, že jim na zahájení nemohla zahrát řízná vojenská kapela. Ale veteráni ocenili péči, které se jim v ÚVN Praha dostává, a vyslovili přání zvýšit počet lůžek a pokojů jak na oddělení sociálních lůžek, tak zejména v domově pro válečné veterány. Chlad poté společně zahnali šálkem horkého čaje nebo kávy a kouskem

sladkého koláče. Slavnostní otevření altánu se povedlo po všech stránkách a „moji“ váleční veteráni o něm budou ještě dlouho diskutovat a vyprávět těm, kteří se ho ze zdravotních důvodů nemohli zúčastnit.

Připravila: Dana Vrtišková, terénní pracovnice projektu Péče o válečné veterány

Líně a Plzeň. Kdo se nechá inspirovat?

Ojedinelou akci uspořádala dne 21. května 2014 Jednota ČsOL Praha 1 ve spolupráci s projektem Péče o válečné veterány, když zorganizovala návštěvu Centra letecké záchranné služby v Líních u Plzně a návštěvu muzea generála Pattona v Plzni. Za příjemného, skoro letního počasí, se této akce zúčastnily na tři desítky zájemců, mezi nimiž byli kromě členů jednoty především váleční veteráni z Prahy, vdovy po válečných veteránech a samozřejmě také terénní pracovníci projektu POVV v čele s jeho vedoucím br. Pavlem Skácelem.

Jejich první zastavení patřilo základně Centra letecké záchranné služby v Líních. Zde je velmi srdečně přivítal náčelník centra plukovník Michal Mireček spolu s Františkem Lukešem, zkušeným vojenským pilotem, který ve svém životě nalétal tisíce hodin jako stíhací pilot a posléze i jako pilot u letecké záchranné služby. Ten přítomné podrobně seznámil s posláním, organizací, konkrétním úkoly této služby, prezentoval jim schopnosti záchranářského vrtulníku Sokol a přidal i množství osobních zážitků. Svými vtipnými bonmoty a poznámkami vyvolal doslova nadšené reakce, zejména pak přítomných válečných veteránů. Ti se pak s ním nechali mnohokrát fotografovat u vrtulníku záchranné služby v letištním hangáru, kde jim vysvětloval technické a provozní detaily a pak všechny odměnil drobnými

dárky. Pravda, byla to jen pohlednice s fotografií vrtulníku a ořezávátko tužek v podobě zeměkoule, ale zájem o ně byl obrovský.

Dalším nezapomenutelným zážitkem pro účastníky této akce se pak stala návštěva Muzea gen. Pattona v Plzni. To bylo slavnostně otevřeno 5. května 2005 u příležitosti 60. výročí osvobození Plzně a jihozápadních Čech americkou armádou a podstatnou jeho část představuje více než 1500 exponátů ze sbírek soukromých sběratelů, pamětníků a darů amerických a belgických válečných veteránů. Průvodce muzeem Ivan Rollinger hned v úvodu velmi procítěně uvítal zejména paní Hanu Fajtlovou, vdovu po legendárním pilotovi RAF generálporučíku Františku Fajtlovi. Řada účastníků následně prohlídky muzea provázely zajímavým výkladem průvodce se pak přiznala, že zde nikdy nebyla a že tato návštěva pro ně znamená zcela nový zážitek.

Krásné dopoledne bylo zakončeno skvělým obědem v plzeňském hotelu Central. A já v této souvislosti mohu jen dodat, že podobných akcí by mělo být více. Vždyť zejména pro válečné veterány je důležitá jejich vzájemná komunikace, možnost dostat se do společnosti a i ve svém úctyhodném stáří ještě získat nové zajímavé zážitky. Snad Prahu 1 budou následovat i další jednoty ČsOL.

Text a foto: Ladislav Lenk